

JA - dit naturlige valg

Jordbrugsakademikernes årsberetning 2006-2007

På repræsentantskabsmødet i november 2006 var der opbakning til, at følgende indsatsområder skulle være de centrale for Jordbrugsakademikernes (JA) samlede virksomhed i 2007:

- Profilering (bl.a. støtte til de faglige/politiske indsatser)
- Netværk (bl.a. revitalisering og etablering af netværk for andre end medlemmer)
- De studerende (bl.a. bachelorer fra andre universiteter)
- Kommunalreform (bl.a. opfølgning på hvordan opgaver, der hidtil er løst af JAer, fremover løses, samt hvordan medlemmerne kommer igennem omstillingen)
- Universitetsreform
- Stress
- Vidensamfund/videndeling

Nogle af indsatsområderne har krævet en særlig indsats af et eller flere udvalg, andre af bestyrelsen og/eller af sekretariatet.

Denne årsberetning er derfor disponeret med indlæg fra hhv. bestyrelsen, de tre stående udvalg og sekretariatet. Forfatterne har valgt at fremhæve udvalgte aspekter af arbejdet i beretningsperioden, der strækker sig fra november 2006 til september 2007.

Årsberetningen bringes alene i elektronisk form, og når det har været muligt, er der under de enkelte indlæg opgivet et eller flere link til en uddybning andetsteds på JAs hjemmeside.

Lige som sidste år er der imidlertid udgivet en forkortet version af årsberetningen og denne gang i form af pjecen "Klædt på til forandring - og forberedt på det meste. Den har samtidig til formål at profilere JA over for samarbejdspartnere og potentielle nye medlemsgrupper. Dette supplement er udsendt med Jord og Viden nummer 14.

Rekruttering og profilering

Af Jens Bjerregaard Christensen, formand for JA

Fra bestyrelsens side har det været prioriteret overordentligt højt at positionere JA i forhold til universitetsstrukturreformen. Reformen har - som det vil være de fleste bekendt - bl.a. indebåret, at KVL blev fusioneret ind i Københavns Universitet (KU), at Danmarks JordbrugsForskning (DJF) og Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) blev fusioneret ind i Aarhus Universitet (AU), og at Danmarks Fødevareforskning (DFF) blev fusioneret ind i Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

Da DJF blev til Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet forekom det åbenlyst, at der i dette regi ville blive udviklet jordbrugsvidenskabelige studier på AU.

For JA var det derfor vigtigt på et så tidligt tidspunkt og så godt som muligt over for AUs ledelse, det nye fakultet samt nuværende og kommende studerende at markere sig som en konstruktiv og naturlig samarbejdspartner - og det naturlige valg af organisation for de studerende inden for området.

Tidligt i 2007 holdt JAs bestyrelse derfor et møde på AU, hvor bestyrelsen bl.a. mødtes med AUs rektor, pro-dekanen for det nye fakultet, studenterrådets formand samt et medlem med ansættelse på AU.

På mødet og i de opfølgende aktiviteter var der enighed om, at det vil være til fordel for alle, at JA spiller en rolle i udviklingen og "navngivningen" af de nye uddannelser og i det hele taget er med i forløbet, herunder i kontakten med de studerende.

Det har ligeledes været væsentligt for JA at bevare og udbygge den tætte kontakt til studerende og ledelse på det tidligere KVL, som nu er blevet til Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer (KU LIFE) under KU.

Ikke mindst med det formål for øje har JA ansat en "ambassadør" blandt de studerende på KU LIFE. Ambassadøren skal arbejde for dels at knytte tættere bånd mellem de studerende og JA, dels at synliggøre JA over for de studerende.

Der eksisterer således også en tæt kontakt og et godt samspil mellem JA og studenterforeningerne, som er særdeles aktive og har en høj organisationsprocent.

Tilsvarende er der gensidig nytte af, at JA - i større udstrækning end tidligere - sponsorerer forskellige aktiviteter blandt de studerende og dermed også ad den vej gør sig synlig som et konstruktivt og centralt element i de studerendes verden.

Samtidig kan vi konstatere, at også andre fagforeninger er aktive for at rekruttere medlemmer på de områder, der traditionelt har været JAs. Det gælder især Dansk Magisterforening (DM) og Ingeniørforeningen i Danmark (IDA).

I den forbindelse har det været drøftet i bestyrelsen, hvorvidt JA skulle tilslutte sig en aftale med visse andre AC-organisationer om frit organisationsvalg. Indtil videre er holdningen dog den, at tiden ikke er moden, hvorimod det kan overvejes at indgå en bilateral aftale med DM, som i forvejen er aktiv på de mere traditionelle studier på AU.

For at være bedst muligt rustet til de fremtidige udfordringer har bestyrelsen til gengæld besluttet - inden for rammerne af JAs vedtægt - at revidere organisationsområdet til at være "beskæftigede og studerende på tilhørende studieretninger inden for anvendt naturressourcevidenskab i landbrug, naturforvaltning, miljø, energi, fysisk planlægning og fødevarer med tilhørende funktioner som administration, forskning, undervisning og ledelse".

Indtil videre er det holdningen at beholde navnet JA, eventuelt suppleret med " - levende natur videnskab".

Vi vil i JA i første omgang koncentrere vores indsats om KU LIFE og DJF ved AU, men optræder naturligvis efter behov med foldere og plakater på relevante enheder af andre universiteter.

En præsentation af bestyrelsen samt referater fra møderne i beretningsperioden kan findes [her](#).

Faglig og politisk profilering

På repræsentantskabsmødet i 2006 var der opbakning til, at JA markerer sig fagligt/politisk inden for medlemmernes fag- og interesseområder. Konkret var der tilslutning til, at markeringen især skulle ske inden for områderne:

- GMO
- Bioenergi
- Det åbne land (herunder landdistriktsudvikling)

Grundlaget for JAs holdninger skal være hensynet til, hvad der tjener medlemmernes arbejdsmarkedspolitiske interesser, samt hvad JAer forventes at kunne udtale sig om på et fagligt sikkert grundlag. JA vil indtage innovative, vidende og helhedsorienterede holdninger til emnerne, men samtidig lancere sine synspunkter med kant.

Beskrivelsen fra 2006 af de tre udvalgte områder kan læses i "[Holdningspapir for JA](#)".

Når vi i foreningen endnu ikke har påbegyndt denne faglige/politiske profilering, skyldes det to ting:

For det første har tiden i beretningsperioden været brugt til mere klart at formidle og sælge kendskabet til og nødvendigheden af en faglig profilering til medlemmerne, og jeg føler, at der er skabt en dybere forståelse og accept.

For det andet hænger det sammen med mit formandskab og mit job i Miljøministeriet. Jeg har alt for ofte været for tæt ved den politiske behandling/beslutning af de udvalgte emner inden for de tre områder, og det er bl.a. derfor, at jeg har valgt ikke at genopstille til formandsposten i JA.

Internationalt arbejde

Igennem en årrække er samarbejdet med JAs nordiske søsterorganisationer i Nordiske Landbrugsakademikeres Råd blevet intensiveret. Dette samarbejde giver sig bl.a.

udslag i en gæstemedlemskabsaftale og i muligheden for udveksling af sekretariatsmedarbejdere i kortere perioder.

Til næste år vil vi gentage succesen fra 2006 med en fælles nordisk, faglig konference.

Nye samarbejdsflader åbner sig nu også i forhold til resten af Europa, idet JA med virkning fra 2008 overtager medlemskabet af Cedia (European Confederation of Agronomist Associations) fra Dansk Agronomforening.

Forstkandidatforeningen i PJD

Danske Forstkandidaters Forening (DFF) har ad flere omgange fået foretaget analyser og vurderinger af foreningens pensionsaftale med PFA, og hen over sommeren i år blev der gennemført endnu en analyse.

Det pensionsudvalg, som DFF havde nedsat til at vurdere analysen og herefter komme med en indstilling, konkluderede, at det vil være en fordel for DFFs medlemmer at skifte til Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrlæger (PJD). DFFs bestyrelse bakkede op om indstillingen, og JAs bestyrelse har derfor valgt at opsige aftalen med PFA og i stedet indgå en aftale med PJD.

Med forstkandidaternes tilslutning til PJD er der således fuld opbakning fra alle JAs medlemsgrupper til samarbejde om pensionsforhold.

Yderligere oplysninger om pensionsskiftet kan læses på lederplads i Jord og Viden 12 under titlen "Fællesskab - også på pensionsområdet", se [her](#).

Repræsentantskabet

På samme måde som for to år siden viste det sig heller ikke i år nødvendigt at gennemføre et egentligt valg til repræsentantskabet – simpelthen fordi der ikke var opstillet flere kandidater, end der var pladser til inden for de enkelte valggrupper.

Samtidig kan vi dog konstatere, at der generelt er en god stemning og nogle gode debatter på repræsentantskabsmøderne. Vi har derfor i bestyrelsen overvejet, om der skal foreslås ændringer i repræsentantskabets sammensætning og i udmålingen af antallet af repræsentanter.

Da det nye repræsentantskab sidder i to år, vil spørgsmålet først - og eventuelt - skulle rejses på repræsentantskabsmødet 2008.

Bestyrelsen byder det nye repræsentantskab velkommen i Middelfart den 16. og 17. november 2007.

En præsentation af repræsentantskabet for 2007-2008 kan findes [her](#).

Forberedelse af overenskomstforhandlingerne

Af Martin Thysen, formand for Forhandlingsudvalget

Optakten til overenskomstforhandlingerne i 2008 tog JA allerede i februar måned. Vi bad nemlig tillidsrepræsentanterne om at byde ind med deres forslag til forhandlingstemaer, og vi fik rigtig mange bud. Men prioriteringen blev ikke vanskelig: JA stiller krav om løn, løn og atter løn.

Vore krav blev sendt videre til De 5 (fællesrepræsentationen i Akademikernes Centralorganisation (AC) af JA, Den Danske Dyrlægeforening, Tandlægernes Nye Landsforening, Arkitektforbundet og Pharmadanmark), hvor de blev afstemt, før de gik videre til AC.

Læs mere om JAs egne krav i Jord og Viden 3/2007 "[Det handler om løn](#)".

Ny struktur i AC

Siden OK-05 har AC ændret struktur. Fra at have haft 23 selvstændige organisationer som medlemmer, har AC nu 10 organisationer og fællesrepræsentationer som medlemmer, herunder De 5. Hver medlemsorganisation og fællesrepræsentation er repræsenteret i bestyrelsen og de centrale udvalg.

Forhandlingsudvalget for den offentlige sektor (FHO) fører forhandlingerne på det offentlige område for de medlemsorganisationer og fællesrepræsentationer, der har tilsluttet sig forhandlingsaftalen. Til hjælp betjener forhandlingsudvalget sig af et underudvalg dækkende universitetsområdet (FUF) og et underudvalg dækkende erhvervsskoleområdet (ESU) samt et permanent sekretariatsudvalg med en sekretariatsmedarbejder for hver medlemsorganisation og fællesrepræsentation.

Fællesrepræsentationen De 5 er repræsenteret med:

- Mette Carstad, AF i Bestyrelsen
- Marianne Pedersen, TNL i FHO
- Antje Marquardsen, PharmaDanmark i FHP
- Lars Holsaae, Sekretariatet i FHO-S
- Anders Højgaard, Sekretariatet i FUF

De generelle forhandlinger foregår i forhandlingskartellerne CFU på statens område og KTO på det kommunale område.

Overenskomstkravene

De 23 aftalebærende primærorganisationer har gennem de 10 AC-medlemsorganisationer stillet mere end 350 generelle krav samt mere end 200 specielle krav. Under processen i AC-FHO er de generelle krav reduceret til 91 krav med mere end yderligere 100 uddybende krav samt knap 200 specielle krav.

En sådan kravliste uden prioritering giver arbejdsgiverne frit valg på alle hylder, og OK-08 bliver endnu en arbejdsgiverbestemt overenskomst.

ACs generelle krav kan tematiseres som følger:

1. Løn (30 krav med 8 uddybende krav)
2. Reguleringsordning
3. Pension
4. Bløde krav
5. Forbedrede vilkår for tillidsrepræsentanter (TR)
6. Arbejdstid på erhvervsskolerne

Kravet om løn drejer sig om:

- Skallønsforbedringer
- Tillægsforhøjelser af centralt aftalte tillæg herunder til ph.d.ere samt nye centrale tillæg
- Omklassificeringer og afsættelse af puljer til chefløn
- Forhøjelse af den særlige feriegodtgørelse
- Ret til at få udbetalt feriefriidage

Kravet om pension drejer sig om:

- Pension af alle løndele herunder for ph.d.ere
- Tjenestemandspension beregnes af den samlede slutløn
- Rådighedstillægget gøres fuldt pensionsgivende

De bløde krav drejer sig om:

- Fuld løn under hele barselsorloven
- Mere barselsorlov med løn til mænd
- Mere orlov til tvillingeforældre
- Gravditetsorlov 8 uger før fødsel
- Frihed med løn på barns 2. sygedag
- Større ansættelsestryghed ved længerevarende sygdom
- Ret til orlov
- Mere fleksibilitet til ferieoverførsel
- Flere retskrav til seniorer
- Ret til nedsat arbejdstid med fuld pension for børnefamilier

Kravet om TR-vilkår drejer sig om:

- Bedre afskedigelsesbeskyttelse
- Penge
- Kompetenceudvikling ved ophør

Af specielle krav skal særligt nævnes rådighedstillæg i regioner og kommuner.

Forhandlingsmodspillet

Arbejdsgiverne vil formentlig stille ganske få, men målrettede krav, og de vil formentlig samle sig omkring nogle af følgende temaer:

1. Angreb på aftaleretten
2. Færre og enklere overenskomster
3. Flere penge til individuel løndannelse
4. Arbejdstid og merarbejde
5. Seniorer
6. Kompetenceudvikling

Forhandlingerne

På det kommunale område vil forhandlingerne begynde i oktober måned i år efter den såkaldte omvendte model - dvs. at organisationsforhandlingerne påbegyndes før de generelle forhandlinger i forhandlingskartellet. På det statslige område begynder forhandlingerne som sædvanligt til januar efter den traditionelle model.

Privatområdet

Ansatte på det private område er typisk ansat på individuelle kontrakter. JA tilbyder alle privatansatte at gennemgå ansættelseskontrakten for at påpege mangler og foreslå forbedringer. Det er vigtigt at huske at få nedskrevet aftale om arbejdstid, ferie, feriefri dage, barsel og pensionsforhold.

En eventuel kunde- og konkurrenceklausul bør nøje overvejes. Hvis der optræder klausuler i ansættelseskontrakten, skal den enkelte undersøge konsekvenserne for et fremtidigt stillingsskifte, og det bør indgå som en del af lønforhandlingen.

For at være godt klædt på til lønforhandlinger udarbejder JA en lønstatistik, og vi arbejder for at gøre den mest mulig branche-, opgave- og stillingsspecifik. Jo flere der omhyggeligt indberetter lønnen for september måned, jo mere detaljeret kan statistikken blive.

Den seneste privatlønsstatistik kan findes [her](#).

I løbet af beretningsåret har JA fået mange spørgsmål om barselsorlov, om løn og om pensionsindbetalinger i forbindelse med barsel. Når det handler om fyringer, forhandler JA fratrædelsesordninger og fører sag mod arbejdsgiveren, hvis der ikke kan indgås et forlig.

Med jævne mellemrum afholder JA kurser i lønforhandling rundt omkring i landet. Spørgeundersøgelser viser, at det godt kan betale sig at forhandle løn med jævne mellemrum. Tag selv initiativet! En lønforhandling er en succes, hvis man enten får mere i løn eller får at vide, hvad der forventes af en, før man kan få lønforhøjelse.

Aftalefornyelse på konsulentområdet

Området er præget af fusioner. Antallet af foreninger formindskes, og centrene bliver større. Konkurrencen mellem centrene om såvel kunder som arbejdskraft forøges. Dette betyder også, at en professionalisering af HR-området på det enkelte center bliver mulig.

Denne udvikling kan betyde mindre interesse for en kollektiv aftale, med mindre arbejdsgiveren ser en aftale som et konkurrencebegrænsende element i forhold til arbejdskraften. Udskillelsen af AgroTec fra Landscentret er et eksempel på ønsket om at gå fra et aftaledækket område til et ikke-aftaledækket område.

JA har henvendt sig til Dansk Landbrug for at få klarhed over, om Dansk Landbrug ønsker at forny aftalen på konsulentområdet. Vi går ud fra, at landbruget ønsker en fornyelse og har sat det forberedende arbejde i gang.

Forhandlingsforberedelsen har foreløbigt bestået i en spørgeskemaundersøgelse blandt konsulenterne. Svarprocenten har ikke været helt tilfredsstillende, men der kan udledes følgende trends af undersøgelsen:

- 60 pct. af medlemmer har forhandlet løn inden for de seneste to år.
- Dette er for hovedpartens vedkommende sket på eget initiativ (2/3).
- Lønforhandlingerne sker med nærmeste leder og er ikke systematiseret.
- Konsulentaftalen har ikke ændret den måde, som der forhandles tillæg på, ligesom den ikke har ændret konsulenternes indstilling til at forhandle tillæg.
- Lidt over halvdelen af konsulenterne har opnået tillæg ved de seneste lønforhandlinger.
- Lønberegneren er kun kendt af ca. 1/3 af konsulenterne.
- En stor del af konsulenterne har kendt til gå hjem møderne, men ikke deltaget.

Yderligere oplysninger om undersøgelsen mv. kan findes i Jord og Viden 13/2007 under titlen "[JA inviterer til konstruktivt samarbejde](#)".

Herudover har vi søgt at revitalisere det gamle netværk af kontaktpersoner således, at der på hver arbejdsplads er en kontaktperson, som kan være JA behjælpelig med informationsformidling og lignende.

Ønskerne til en kommende aftalefornyelse er indhentet ved alle medlemmer, der er omfattet af aftalen. Det er sket på mail eller brev, og vi har bedt medlemmerne om at oplyse os om korrekt mailadresse for, at vi kan sikre hurtig og effektiv kommunikation om forhandlingerne.

Der er planlagt en workshop for kontaktpersonnetværket i uge 44. Her vil de indkomne forslag blive drøftet med henblik på en samlet ønskeliste. Mon ikke også løn, løn og atter løn vil stå højt på ønskelisten for konsulentområdet?

DJØF har henvendt sig for at høre, om foreningens medlemmer kan blive en del af aftalen, idet et stigende antal DJØF-medlemmer ansættes med henvisning til aftalen. I JA er vi positivt indstillet på at inddrage DJØF i forhandlingsforberedelserne for at se, om der kan opnås fælles fodslag. Om DJØF kan blive en del af forhandlingsdelegationen og i sidste ende en del af aftalen vil afhænge af arbejdsgivernes interesse heri.

Også denne gang vil JA søge at koordinere forhandlingsforløbet med jordbrugsteknologerne.

Forhandlingsforløbet forventes at blive helt traditionelt med udveksling af ønsker i december og forhandlingsmøder fra december til februar-marts måned. Vi forventer ikke, at der sker forhandlingsbrud denne gang, men vil dog også forberede denne situation, så medlemmerne ved, hvad der skal ske, når de arbejdsretlige regler følges.

Opfølgning på universitetsreformen

Med fusionerne skulle bl.a. Aarhus Universitet og Danmarks Tekniske Universitet til at arbejde såvel under stillingsstrukturen for universiteter og højere læreanstalter og den tilsvarende stillingsstruktur for de videnskabelige medarbejdere på sektorforskningsinstitutionerne.

Dette var selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt, og JA deltog derfor aktivt gennem AC med at forhandle en ny fælles stillingsstruktur, som skulle kunne omfatte de videnskabelige medarbejdere fra såvel universiteterne som fra de indfusede sektorforskningsinstitutioner.

Umiddelbart forud for årsskiftet blev der opnået enighed mellem Videnskabsministeriet og AC i form af et notat, hvoraf det fremgik, hvordan den fremtidige fælles stillingsstruktur skulle være med tilhørende overgangsordninger. Notatet havde ikke status som egentlig aftale, hvilket gav anledning til en del problemer i begyndelsen af 2007. Forhandlingerne fortsatte i foråret mellem Personalestyrelsen og AC, hvorefter der blev opnået endelig enighed om, at den nye stillingsstruktur kunne udmøntes i en egentlig aftale.

Hovedprincippet er, at der opereres med videnskabelige stillinger på fire forskellige niveauer:

- Stillinger under adjunktniveau
- Stillinger på adjunktniveau
- Stillinger på lektorniveau
- Stillinger på professorniveau

Inden for hver kategori er der samlet flere forskellige stillingsbetegnelser, men således at det aftalte tillægsniveau inden for samme stillingskategori er ens.

Med den ny struktur udgår betegnelserne videnskabelig medarbejder og forskningsassistent, som afløses af betegnelsen videnskabelig assistent. Med denne ændring er der samtidig aftalt et tillæg i grundbeløb på 28.400 kr., hvilket er en forhøjelse på 2.400 kr. Den er finansieret ved, at man samtidig har nedlagt stillingsbetegnelsen som amanuensis, der er en underviserstilling med et højere tillæg.

For kommende videnskabelige assistenter, som alene eller primært skal varetage undervisningsopgaver, vil der således for JA og de valgte TRere blive en ny opgave med at få aftalt lokale tillæg.

Under forhandlingerne af tillægget for de nye videnskabelige assistenter havde Personalestyrelsen gerne set, at man kunne lande på et lavere tillægsniveau, idet man så kunne gemme et provenu til den kommende overenskomst og her anvende det til at løfte ph.d.stipendiaternes aflønning. Hermed ville man mindske den lønforskel, som mange oplever, når man efter en periode som videnskabelig assistent overgår til en ansættelse som ph.d.stipendiat.

Mellem AC-organisationerne er man enige om, at der ikke bør opleves nogen lønnedgang, når man begynder som ph.d.stipendiat. Det skal dog ikke opnås ved at sænke indgangslønnen.

For de øvrige stillingskategorier overføres de hidtil gældende tillægsstørrelser til den nye aftale.

Erhvervsskoleområdet

Som led i OK-05 blev der indgået aftaler om, at aftaleparterne i den efterfølgende periode skulle foretage nærmere analyser inden for erhvervsskoleområdet - dels om lederne inden for området, dels om aftalestruktur og aflønningsforhold for de ansatte lærere.

De to analyser er nu færdige, og der er for begge gennemført et stort arbejde i forskellige arbejdsgrupper med kortlægning af vilkår. JA har således deltaget i en undergruppe vedr. lærernes forhold.

Under arbejdet opstod der det problem, at man fra Personalestyrelsens og Undervisningsministeriets side bevægede sig ganske langt ind på egentligt aftalestof i form af arbejdstidsaftaler og overenskomststafalte tillæg, og derfor ville organisationerne ikke medvirke til at uddrage nogen konklusioner. Disse er i stedet udarbejdet ensidigt fra Personalestyrelsens side.

Det nævnes således direkte, at man fra ministeriernes side anser den nuværende aftalestruktur som en uønsket blokerende faktor i forhold til den ønskede udvikling af nogle regionalt store og stærke institutioner på tværs af de nuværende institutionstyper.

I forhold til JAs medlemmer på erhvervsskoleområdet fremhæver rapporten dog, at de hidtidige sammenlægninger af landbrugsskoler og tekniske skoler stort set er forløbet uden problemer.

Uden tvivl er der udsigt til, at ministeriernes ønsker til ændring i aftalestrukturen vil kunne blive en af de alvorlige knaster under forhandlingen af OK-08, og dette forhold indgår i ACs forberedelser.

Opfølgning på kommunalreformen

De nye kommuner er som bekendt en realitet, men det betyder ikke, at aflønningsforholdene for alle er afsluttede.

Det kommunale chefområde har i denne forbindelse været særlig problematisk, fordi AC ikke er part i den kommunale cheflønsaftale. De væsentligste AC-lønmodtagerparter er IDA og DJØF, hvor DJØF har aftaleretten for administrative chefstillinger, mens IDA har aftaleretten for chefstillinger på det tekniske område. JA har i samarbejde med Dansk Magisterforening, Bibliotekarforbundet og C3-organisationen rejst krav til OK-08 om at blive en del af aftalen.

IDA og DJØF har imidlertid været blokerende for, at dette krav kunne medtages ved OK-08. For at acceptere at kravet udgik, har JA m.fl. fremført, at IDA og DJØF måtte uddelegere forhandlings- og aftaleretten til de AC-organisationer, der ikke deltager i aftalen. Dette er der nu opnået en fælles forståelse for, ligesom der er fastlagt en procedure for, hvordan de ikke deltagende AC organisationer kan få forhandlings- og aftaleretten delegeret.

Med denne forståelse kan JA nu varetage interessen for sine kommunale chefmedlemmer.

TR-området

JA holdt sidste år i samarbejde med de ansatte dyrlæger det første fælles TR-træf, hvor hovedbegivenheden var forhandlingstræning. Evalueringen af dette forløb var god, men TRerne gav udtryk for, at de ønskede mere tid til erfaringsudveksling ved træffet her i 2007. Programmet for det andet fælles TR-træf i september måned blev derfor fastlagt med respekt for dette ønske.

Der var fire faglige punkter på dagsordenen: Status for OK-08, den gode ansættelse, samspillet mellem overenskomst og medindflydelsessystemet samt den gode afskedigelse. Hertil kom så tid til erfaringsudveksling med TR-kolleger og med JA.

Sidstnævnte punkt førte til, at vi i JA dels må genoverveje, om et to dages arrangement, fælles med de ansatte dyrlæger, er den rigtige måde at servicere TR-kredsen på, dels må arbejde med en forventningsafstemning om, hvilken løbende servicering TR-kredsen skal modtage.

Et forandret arbejdsmarked stiller nye krav

Af Kern Lærholm Petersen, formand for Kompetenceudvalget

Jordbrugsakademikeren er med sin meget brede uddannelse klædt på til de fleste krav, som en arbejdsgiver kan stille. Den tværfaglige indsigt giver desuden en god portion sund fornuft, der gør de faglige kompetencer endnu mere anvendelige i praksis. Populært sagt færdes jordbrugsakademikeren lige godt i blankpolerede kontorsko som i gummistøvler, og han og hun kan i modsætning til mange andre akademiske eksperter afveje både problemer og løsninger fra tre synsvinkler: Den biologiske, den økonomiske og den tekniske.

Efteruddannelse

Med det image har JA bl.a. henvendt sig til kommunerne for at fortælle om jordbrugsakademikere. Interessen er vakt, og nu er der fokus på at udvikle en målrettet efteruddannelse, som skal styrke jordbrugsakademikernes kompetencer til at løse opgaver inden for den kommunale sagsbehandling.

Men arbejdsmarkedet er bredere, og der er derfor et generelt ønske om at styrke jordbrugsakademikernes kompetencer. De fleste stillinger benytter og vedligeholder jo kun en mindre del af det farverige spektrum af stærke sider, som jordbrugsakademikere behersker. Her ad vejen får vi brug for nyt brændstof til inspiration for fremtidige karrierevalg.

JA har derfor i løbet af det forgangne år sat fokus på, hvordan vi som jordbrugsakademikere kan bevare og styrke markedsværdien. Som grundlag for dette arbejde vil vi udarbejde en samlet strategisk plan for JAs efteruddannelse af jordbrugsakademikere.

Mere information om andre udbyderes tilbud kan findes [her](#).

Gå hjem møder

I beretningsåret har JA arrangeret gå hjem møder over hele landet. Formålet er at samle de aktive medlemmer lokalt og sætte fokus på centrale emner for konkurrencen på arbejdsmarkedet.

Et tema har været stress, som er en af de mest alvorlige trusler mod den enkeltes livskvalitet og karrieremuligheder. Vi lever i en tid, hvor manglen på akademisk arbejdskraft kan betyde, at der drives rovdrift på pligttopfyldende og effektive medarbejdere. Resultatet kan blive, at en kollega bryder sammen og aldrig igen bliver lige så effektiv som tidligere.

JA er parat med akut krisehjælp, men behovet for hjælp er også til stede på længere sigt, når medarbejderen er kommet på arbejde igen. JA vil se nærmere på området i det kommende år, da det er et problem, der ligger os på sinde, og som vil blive særligt prioriteret i lyset af den mangel på AC-arbejdskraft, samfundet er midt i.

I det kommende efterår handler de planlagte gå hjem møder om at styrke arbejdsglæden og udvikle de kompetencer, der ligger ud over fagligheden og som i mange tilfælde er en forudsætning for et godt samarbejde og et godt resultat.

Møderne tilbydes nu også til medlemmer af Den Danske Dyrlægeforening og Tandlægerens Nye Landsforening, så der både kan skabes bredere netværk og nydes godt af spændende stordriftsfordele.

Mentorordning

Det har længe været et stort ønske at igangsætte en mentorordning, hvor erfarne kolleger hjælper yngre kræfter frem. Der er noget at hente for begge parter, idet mentoren får trænet sin evne som chef og rådgiver, og den yngre "mentee" får en række erfaringer foræret.

En sådan ordning ser nu endelig ud til at blive afprøvet på initiativ af hortonomernes netværk, og fordi JA parallelt hermed har forberedt sig på at igangsætte en fælles løsning. Så snart ordningen kan udbredes til alle jordbrugsakademikere, vil den blive sat i søen på JAs nye hjemmeside.

Læs mere om Hortonomforeningens mentorordning [her](#).

Flaskehalsproblemer i Vestjylland

Arbejdsløsheden er heldigvis faldet til et meget lavt niveau, men når geografien, vennekredsen eller ægtefællens jobmuligheder sætter grænser for, hvor man søger arbejde, kan den enkelte komme til at fravælge de traditionelle ansættelser i de jyske udkantområder. Det har bl.a. givet mangel på kvalificerede ansøgninger til en række stillinger som landbrugskonsulent. Resultatet er, at et af vore traditionelle ansættelsesområder i stigende grad bemandes med akademikere uden landbrugsfaglig indsigt.

Dét er hverken JA, arbejdsgiverne eller landbrugets producenter tilfredse med. Landbruget har behov for konsulenter, der kender til erhvervets forhold og driftsbetingelser. Derfor skal arbejdsløse jordbrugsakademikere kunne opnå kompetence til at tage de ledige konsulentstillinger. Det kan ske, hvis konsulentstillingerne kommer på den såkaldte "flaskehalsliste".

Flaskehalsproblematikken - at manglen på en bestemt type arbejdskraft sætter grænser for samfundets udvikling - har i mange år været kendt på ingeniørområdet.

Efter kommunalreformen er det gamle AF-system nedlagt og erstattet af et jobcenter i hver kommune samt et Lokalt Beskæftigelsesråd (LBR), som rådgiver jobcenter og kommunalbestyrelse. LBR er sammensat af repræsentanter for bl.a. arbejdsmarkedets parter. Akademikernes Centralorganisation (AC) har ret til en repræsentant, men er kun repræsenteret i 27 kommuner. JA repræsenterer AC i Herning og er suppleant i Ringkøbing-Skjern kommune.

I LBR Herning er der bl.a. sat fokus på jordbrugsakademiker-arbejdsmarkedet og iværksat en undersøgelse af konkrete flaskehalsproblemer inden for landbrugskonsulentområdet. LBR Herning har endvidere bevilget midler til et projekt, som skal tiltrække flere højtuddannede til Midt/Vestjylland ved at koble studerende fra KU-Life sammen med lokale virksomheder.

Også fra Aarhus Universitet

I den aktuelle mangelsituation bliver det spændende at følge udviklingen af jordbrugsakademikere, der fremover vil komme fra Aarhus Universitet. Der er sået et frø i den østjyske muld, og allerede til næste sommer titter de første spirer frem i form af et kuld nye studerende på flere jordbrugsakademiske studieretninger.

Hvad det kommer til at betyde for KU LIFE - og for arbejdsmarkedet - vil tiden vise. Men uanset hvor uddannelsesstedet ligger, er JA parat til at varetage jordbrugsakademikernes interesser på et foranderligt arbejdsmarked.

Vi kender dig - kender du os?

Af Niels Bruun de Neergaard, formand for Profileringsudvalget

Da JAs repræsentantskab sidste år vedtog, at JA også skal markere sig på det faglige område, tog foreningen sit første store skridt mod en profil, der skal synliggøre jordbrugsakademikernes kompetencer i offentligheden - og samtidig være med til at underbygge JAs rolle som fagforening.

Den faglige profilering sker med afsæt i JAs arbejde, og opgaven er at afspejle jordbrugsakademikernes værdier og holdninger på en synlig og markant måde, således at de forskellige fagområder bliver mere tydelige både indadtil og udadtil.

Baggrunden er bl.a., at der er øget konkurrence om opmærksomheden i det offentlige rum, og det er organisationer med meninger, der kommer til orde. Udfordringen for JA er derfor at markere sig og have holdninger, som gør en forskel i samfundsdebatten.

Det er desuden vigtigt at huske på, at et synligt JA øger medlemmernes markedsværdi. Det kan give adgang til arbejdsgivernes opmærksomhed, endnu mere interessante job og til en bedre løn.

Det faglige fundament samt de udvalgte emner og holdninger er beskrevet [her](#).

JA er ét stort netværk

Synlighed skabes imidlertid ikke kun gennem faglige holdninger, men også via andre profilerende initiativer. JA har således markeret sig specielt over for de studerende i et universitetslandskab, der har taget helt nye former inden for det seneste år.

Blandt aktiviteterne har JA fx deltaget aktivt på flere forskellige studiemesser, og vi har udarbejdet en helt ny rekrutteringspjece med titlen "*Vi kender dig - kender du os?*". Den er gjort tilgængelig på Aarhus Universitet og på Det Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet. Pjecen kan findes [her](#).

Desuden har vi produceret plakater, hvor der slås på tromme for, at "*Det er os der har forstand på det*". JA har et indgående kendskab til jordbrugsakademikernes muligheder og beskæftigelsesområder, lige som JA er ét stort netværk inden for hele det grønne, naturvidenskabelige område.

Netværk

De faglige netværk i JA er et vigtigt indsatsområde for JA. Som et redskab til at skabe mere opmærksomhed om både de "gamle" og de nye netværk har alle jordbrugsakademikere i henholdsvis januar og september måned i år modtaget en trykt netværksfolder sammen med Jord og Viden. Her har alle interesserede kunnet få et indblik i, hvad der rører sig rundt om i netværkene.

Et helt vitalt omdrejningspunkt for netværksindsatsen - også i årene fremover - har været styrkelsen af sekretariatsbistanden, som betyder øget hjælp til selvhjælp, så netværkene lettere kan "holde sig selv i luften".

JA-ambassadør

Tæt kontakt til de studerende og deres studiemiljø er en væsentlig opgave for JA. Kun på den måde kan vi hele tiden være på forkant med udviklingen i samfundet og levere de ydelser, som de nye medlemmer efterspørger.

Vi har derfor i år ansat den første af en række studerende, der skal fungere som JA-ambassadør på universiteterne og være bindeled mellem foreningen og de studerende - og formidle konkrete ønsker fra de studerende til JA.

Initiativet har vist sig at være yderst givtigt, og det har umiddelbart bevirket, at JA kan tilbyde endnu bedre ydelser til de studerende, ligesom de studerende har fået en direkte kanal til foreningen på egen "grund". Ambassadørens aktiviteter koordineres af Profileringsudvalget og Kompetenceudvalget i fællesskab.

Indtil videre har JA-ambassadøren holdt foredrag om JA for de studerende, deltaget i flere studiemesser, og nu efter sommerferien har alle studerende på de jordbrugsakademiske uddannelser på KU LIFE haft mulighed for at tale med JA-ambassadøren om eksempelvis fagforeningen, arbejdsmarkedet og medlemsgoder fra JA i ambassadørens "kontortid" i vandrehallen én gang om måneden.

Debatmøder

De studerendes opmærksomhed om JA og JAs tilbud bliver også styrket, hver gang temamagasinet moMentum udkommer. Efter hver udgivelse arrangerer JA et debatmøde om det aktuelle emne på KU LIFE for først og fremmest studerende, og JA har fortsat meget fin tilslutning til disse arrangementer.

Næste debatmøde finder sted onsdag den 21. november, og det handler om "Ny Nordisk Mad". Annonceringen kan findes under [Kalenderen](#) på Jordbrugsakademikernes hjemmeside.

Ny hjemmeside

En ny og mere interaktiv hjemmeside vil efter planen blive introduceret sidst på året. Den forbedrede hjemmeside etableres i kraft af sekretariatssamarbejdet med Den Danske Dyrlægeforening og Tandlægerens Nye Landsforening, og konsollen for hjemmesiden er fælles for de tre foreninger. JAs egen hjemmeside får naturligvis sin egen struktur og profil.

En af nyhederne på hjemmesiden vil være, at det enkelte medlem kan se og rette registrerede oplysninger, og der vil også blive mulighed for fildeling, blogs og grupper. Alt sammen ud over de faciliteter, der findes i dag.

Et sekretariat med stordrift og synergi

Af Ove Höilund Mortensen, direktør

I 2005 etablerede JA sekretariatsfællesskabet med Den Danske Dyrlægeforening (DDD). Allerede da indgik det i visionen for det fælles sekretariat, at det gerne skulle opfattes så attraktivt, at endnu flere organisationer fik lyst til at være med.

Den del af visionen blev realiseret meget hurtigt. Sekretariatsfællesskabet blev således pr. 1. januar 2007 udvidet til også at omfatte Tandlægernes Nye Landsforening (TNL).

Da aftalen om sekretariatsfusionen med TNL kom på plads sidste efterår, blev fusionsprocessen påbegyndt - og den viste sig at blive endog meget ressourcekrævende. Endvidere blev der forhandlet en ny og udvidet lejekontrakt på plads, og ombygning og udvidelse af lokalerne gik i gang.

I begyndelsen af marts i år kunne TNL flytte ind, medarbejderne kunne komme på plads i de nye kontorer, og de nye mødelokaler og den nye kantine kunne tages i brug. Resultatet af ombygning og udvidelse er fremragende - med lækre, lyse og funktionelle lokaler.

Den oprindelige ejer af ejendommen, hvor sekretariatet har til huse, har nu solgt til anden side. Organisationerne i sekretariatsfællesskabet nærer derfor et stort ønske om, at den nye ejer råder over en mere effektiv serviceorganisation til udbedring af fejl og mangler samt til almindelig ren- og vedligeholdelse end den hidtidige.

Sekretariatet består nu af 46 ansatte - inklusive en ansat i et flexjob - i de tre afdelinger: Administration, kommunikation og arbejdsmarked.

De fælles udgifter i sekretariatet fordeles overvejende efter en særlig udgiftsfordelingsnøgle, der baserer sig på medarbejdernes tidsregistreringer. For 2007 udgør DDDs andel 44,1 pct., mens JAs udgør 39,2 pct. og TNLs 16,7 pct.

KFS

Som led i realiseringen af visionen om de fordele, organisationernes medlemmer efterhånden skal kunne opleve af sekretariatsfællesskabet, er sekretariatets opgaver, målene for dem samt de tilhørende succeskriterier beskrevet og besluttet af det koordinerende formandskab.

Dette formandskab består af formanden for hver af de tre konstituerende foreninger samt af op til to medlemmer mere fra hver af foreningerne.

Nye IT-systemer

Sekretariatets IT-strategi er bl.a. blevet udmøntet i nogle vigtige og betydelige IT-investeringer i et nyt fælles medlems- og økonomisystem, et nyt fælles internet-hjemmeside opdateringsmodul samt et nyt telefonsystem. Det er alt sammen bygget på samme platform, så alle muligheder for at integrere er til stede.

Systemerne, der helt overvejende bygger på standardsystemer, er ved at blive tilpasset vore specifikke behov, således at de kan ventes at blive sat i drift inden nytår.

Vurderingen er, at der med de nye IT-systemer bliver skabt en solid platform for dels udvikling af nye ydelser og interaktioner mellem medlemmer og forening, dels at vi kan høste nogle af de fordele, der er søgt opnået i det fælles sekretariat i form af stordrift, rationalisering og synergi.

FaKD og DSL

Aftalen om, at JA står for sekretariatsbetjeningen af Foreningen af Kliniske Diætister (FaKD) ophører fra 2008. JA har over for FaKD påpeget, at bidraget til andelen af administrationsomkostningerne er for ringe i forhold til FaKDs ressourcetræk i sekretariatet. FaKD har derimod fundet, at aftalen er for dyr i forhold til foreningens behov, og FaKD har således opsagt aftalen med virkning fra årsskiftet.

Derimod udvikles fællesskabet med Danske Skov- og Landskabsingeniører (DSL) fortsat. JA har bl.a. været inviteret til DSLs arrangement med Union of European Foresters i Herning i august måned, og der er enighed om at udvikle faglige fællesskaber i form af nogle arrangementer inden for emnerne skov og landskab.

I begyndelsen af 2008 søges der afholdt et fælles møde mellem JAs bestyrelse og DSLs forretningsudvalg.

Stort økonomisk overskud

Af Ove Höilund Mortensen, direktør

JA har i 2006 opnået et økonomisk overskud på 2,3 mio. kr. mod 1,5 mio. kr. året før. Det store overskud opstår ved en kombination af større indtægter og mindre udgifter end i 2005 og i budgettet for 2006.

Den gunstige beskæftigelsessituation har betydet flere medlemmer med fuldt kontingent såvel som forøgede annonceindtægter. Videre er der sket en stigning i indtægterne fra abonnementer og løssalg. I alt er der realiseret indtægter for 20,6 mio. kr. mod budgettet 19,7 mio. kr. og realiseret 20,3 mio. kr. i 2005.

Årsresultatet

Gageudgifterne er højere end i 2005, men mindre end budgettet. Det skyldes besparelser og vakante stillinger i en del af året. Rejser og møder svarer samlet set næsten til det budgettede.

Udgiften til kommunikationsvirksomheden svarer ligeledes samlet til det budgettede. Forhandlings- og kompetenceudvalgene har ikke udnyttet deres rammer for aktivitetsudgifter fuldt ud, og Dansk Agronomforening har ikke, modsat de øvrige foreningsnetværk, fuldt ud brugt sin trækningsret.

Desuden er revisionen blevet billigere end ventet, men til gengæld har der som følge af fusionerne været større udgifter end budgettet til andre fremmede tjenesteydelser.

Administrationsudgifterne ligger under det budgettede niveau, men dækker over forholdsvis større IT-udgifter og udgifter til småanskaffelser og mindre udgifter til porto og fragt end budgettet.

Driftsudgifterne i alt beløber sig til 18,6 mio. kr. mod budgettet 19,6 mio. kr. og realiseret 19,0 mio. kr. i 2005.

De finansielle indtægter når op på 0,5 mio. kr. Efter afskrivninger nås et årsresultat på 2,3 mio. kr. Med overførsel af årets overskud til egenkapitalen er denne nu - ekskl. Forhandlings- og Reservefonden - oppe på 6,7 mio. kr.

Særdeles tilfredsstillende resultater

I 2005 udviste Forhandlings- og Reservefonden et overskud på 0,6 mio. kr., og i 2006 er det på 1,3 mio. kr. Der er beregnet skat på ¼ mio. kr.

Den samlede formue er nu på 29,2 mio. kr. og dermed af en størrelse, der svarer til, hvad JA skal stille med af garantier i forbindelse med de forestående overenskomstforhandlinger i staten.

Kapitalplejen har udvist et overskud på 2,5 mio. kr., hvoraf 0,5 mio. kr. stammer fra urealiserede kursgevinster. Den samlede egenkapital er nu oppe på 45,4 mio. kr.

JAs økonomiske resultater må betegnes som endog særdeles tilfredsstillende.

Behov for noget på kistebunden

Der er dog også brug for, at JA søger at polstre sig til at imødegå fremtidens udfordringer.

Således er der meget, der tyder på, at overenskomstforhandlingerne på det offentlige område ender i en konflikt. I så fald vil Forhandlings- og Reservefonden lynhurtigt kunne få ben at gå på.

Herudover ved vi, at der i de kommende år vil være behov for hurtigt at kunne iværksætte ekstraordinære og nye aktiviteter for at fastholde og udvikle JAs basisområder med udgangspunkt i uddannelserne på KU LIFE og for at kunne sikre, at JA også vil være og forblive det naturlige valg for studerende og kandidater fra de kommende jordbrugsvidenskabelige studier ved Aarhus Universitet.

En ekstra indsats for at kick-starte og vedligeholde de faglige netværk i JA stiller ligeledes krav om, at der er en økonomisk ressource til stede for at løse opgaverne. Der er således for det kommende år allerede bevilget ekstra sekretariatsressourcer hertil.

For det kommende år er der også bevilget ekstra sekretariatsressourcer til at forbedre medlemsservicen inden for det løn- og ansættelsesmæssige område.

Så selv om JAs økonomiske resultater er særdeles tilfredsstillende, er sådanne resultater også nødvendige for at kunne gribe handsken og håndtere de kommende års store udfordringer.

Medlemsudviklingen

Fra begyndelsen af 2006 til begyndelsen af 2007 er antallet af lønmodtagermedlemmer steget fra 3.404 til 3.454, og antallet af selvstændige erhvervsdrivende er steget fra 228 til 236. I samme periode er antallet af arbejdsløse faldet fra 276 til 247.

Antallet af beskæftigede og antallet af erhvervsaktive er således steget pænt. Det samlede medlemstal er derimod faldet fra 5.495 til 5.439.

Det skyldes helt overvejende, at antallet af studerende faldet fra 1.063 til 976. Årsagen hertil er alene at finde i, at antallet af studerende på de jordbrugsvidenskabelige studier på KU LIFE har været faldende.

For så vidt angår de beskæftigede, er især antallet af beskæftigede i den private sektor steget.

Læs mere om medlemsudviklingen i JAs medlemsstatistik 2007 [her](#).